

Palveluverkkosuunnitelman vaikutusten ennakoarviointi

Koko kuntaa koskevat keskeisimmät asiat ja merkittävimmät yksittäiset ratkaisut

14.10.2020

Nurmijärvi

Sisällys

1. Johdanto	1
2. (5-)6-luokkien siirrot yläkoulun yhteyteen	1
Henkilöstön ja palveluiden järjestämisen näkökulma.....	1
Lapsen hyvinvoinnin näkökulma	2
Perheen arjen sujuvuuden näkökulma.....	2
Alueiden elinvoima	2
Talousnäkökulma.....	2
3. Alkuluokkatoiminta koulun tai päiväkodin yhteyteen	2
Henkilöstön ja palveluiden järjestämisen näkökulma.....	2
Lapsen hyvinvoinnin näkökulma	3
Perheen arjen sujuvuuden näkökulma.....	3
Alueiden elinvoima	3
Talousnäkökulma.....	3
4. Hallinnolliset yhdistämiset varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.....	3
Henkilöstön ja palveluiden järjestämisen näkökulma.....	3
Lapsen hyvinvoinnin näkökulma	4
Talousnäkökulma.....	4
5. Kampusalueet: eri palveluiden kokoaminen lähelle toisiaan	4
Henkilöstön ja palveluiden järjestämisen näkökulma.....	4
Lapsen hyvinvoinnin näkökulma	4
Perheen arjen sujuvuuden näkökulma.....	4
Alueiden elinvoima	4
Talousnäkökulma.....	5
6. Kunnallisen lukiokoulutuksen keskittäminen Kirkonkylään edullisemmalla vaihtoehdolla – Maaniittu-ratkaisu	5
Henkilöstön ja palveluiden järjestämisen näkökulma.....	5
Lapsen ja nuoren hyvinvoinnin näkökulma.....	5
Perheen arjen sujuvuuden näkökulma.....	5
Alueiden elinvoima	5
Talousnäkökulma.....	5

Palveluverkon vaikutusten ennakoarviointi - Koko kuntaa koskevat keskeisimmät asiat ja merkittävimmät yksittäiset ratkaisut

1. Johdanto

Nurmijärven kunnan lautakunnat käsitelivät 30.9.2020 kokouksissaan lausuntojaan Nurmijärven palveluverkkosuunnitelmasta 2020-2040. Asia palautettiin uudelleen valmisteltavaksi, sillä suunnitelmassa oli useampi kohta, jotka vaativat lisäselvityksiä ja vaikutusarviointien huolellisempaa tarkastelua. Lautakunnat antoivat kokouksissaan lausuntoon ja palveluverkkosuunnitelmaan kommentit ja evästyksiset varsinaisen lausunnon valmistelua varten.

30.9.2020 lautakuntien kokouksissa esiin nousseet palveluverkkosuunnitelman lisäselvitys- ja täsmennystarpeet käsiteltiin kunnanhallituksen kokouksessa 5.10.2020 kehitys- ja keskusteluasioissa. Kunnanhallitus linjasi, että mm. vaikutusten ennakoarviointia täydennetään lautakuntien evästysten pohjalta painottaen sivistyslautakunnassa esiin nousseita teemoja.

Alla oleva yhteenveto kerää yhteen lautakuntien evästyksissä esiin nousseita aiheita ja näkökulmia. Yhteenveto sisältää palveluverkkosuunnitelman koko kuntaa koskevat keskeisimmät ja merkittävämmät yksittäiset ratkaisuehdotukset ja näiden vaikutuksia. Vaikutuksia on tarkasteltu henkilöstön ja palveluiden järjestämisen, lapsen ja nuoren hyvinvoinnin, perheen arjen sujuvuuden, alueiden elinvoiman sekä talouden näkökulmasta.

2. (5-)6-luokkien siirrot yläkoulun yhteyteen

Henkilöstön ja palveluiden järjestämisen näkökulma

- Alakouluihin saadaan lisää tilaa
- Vaikka arjessa puhutaan ala- ja yläkouluista, perusopetuksen lainsäädännössä ei ole näistä mainintaa, vaan perusopetus on yhtenäinen jatkumo 1. luokasta 9. luokkaan. Täten eri luokka-asteet voidaan opetuksen järjestäjän päätöksellä sijoittaa joustavasti eri luokkayhdistelmillä eri yksiköihin
- Mikäli luokkien siirrot toteutetaan siten, että luokanopettajat siirtyvät yläkoulun puolelle omien luokkiensa kanssa, he siirtyvät yläkoulujen rehtoreiden alaisuuteen. Tällöin luokanopettaja on ammattikuntansa ainoa edustaja yläkoulussa
- Mikäli oppilaat siirtyisivät aineenopettajajärjestelmään, luokanopettajilla ei niin halutessaan olisi mahdollisuutta opettaa kaikkia alakoulun luokka-asteita
- Siirto mahdollistaa yhteisopettajuuden kehittämistä luokan- ja aineenopettajien kesken
- Siirto mahdollistaa aineenopettajien vahvemman aineentuntemuksen hyödyntämisen myös alakouluikäisten oppilaiden opetuksessa

- Lähikunnista saatujen tietojen perusteella 6. luokkalaisten siirtymisestä yläkoulun puolelle on hyviä kokemuksia

Lapsen hyvinvoinnin näkökulma

- Mikäli luokanopettaja siirtyy oppilaidensa mukana yläkouluun, lasten yksilöllinen kehitys tulee paremmin huomioiduksi, kun koulun ja opettajien vaihdos ei tapahdu samaan aikaan murrosiän alkamisen kanssa
- Mikäli oppilaat siirtyvät aineenopettajajärjestelmään, he joutuvat tottumaan useampaan opettajaan ja eri luokkatilojen välillä siirtymiseen koulupäivien aikana
- Oppilaiden yläkouluu-aika todennäköisesti rauhoittuu, kun yläkoulujakso pitenee vuodella
- Kaikki 5. ja 6. luokkien oppilaat eivät ole tarpeeksi kypsiä siirtymään yläkouluun
- Joidenkin oppilaiden koulumatkat voivat pidentyä
- Oppilashuollon toimijat ovat paremmin saavutettavissa isommissa yksiköissä

Perheen arjen sujuvuuden näkökulma

- Joidenkin oppilaiden koulumatkat voivat pidentyä
- Mikäli luokkien siirrot toteutetaan siten, että oppilaat siirtyvät aineenopettajajärjestelmään, yksi tuttu ja turvallinen luokanopettaja korvautuu useammalla opettajalla yläkoulussa. Huoltaja joutuu tällöin asioimaan useamman opettajan kanssa

Alueiden elinvoima

- Pienten alueiden elinvoima ja houkuttelevuus voi heikentyä, kun koko alakoulua ei voi suorittaa omassa lähikoulussa

Talousnäkökulma

- Ratkaisu saattaa lisätä kuljetuskustannuksia

3. Alkuluokkatoiminta koulun tai päiväkodin yhteyteen

Henkilöstön ja palveluiden järjestämisen näkökulma

- Hallitusohjelman mukaan varhaista perustaitojen oppimista parannetaan muodostamalla esiopetuksesta ja perusopetuksen kahdesta ensimmäisestä vuosiluokasta nykyistä yhtenäisempi kokonaisuus. Lapsen siirtyminen eteenpäin tapahtuu joustavasti siinä vaiheessa, kun perustaidot ovat riittävän hyvin hallussa
- Lapsi ja hänen perheensä tietävät jo esiopetusvaiheessa lapsen koulupolun.
- Alkuluokkatoiminnan toteuttaminen vaatii selkeää linjausta mm. siihen, johtaako toimintaa päiväkodin johtaja vai rehtori sekä järjestetäänkö toiminta päiväkodin vai koulun tiloissa vai molemmissa
- Päiväkodin ja alakoulun yhteistyön ja tämän kehittämisen tärkeys korostuu alkuluokkatoimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa
- Mahdollisuus moniammatilliseen yhteistyöhön ja hyvien käytänteiden jakamiseen esi- ja perusopetuksen kesken
- Yhteisopettajuuden ja tiimityöskentelyn tuki toiminnalle

Lapsen hyvinvoinnin näkökulma

- Alkuluokka tarjoaa joustavan, yksilöllistä kehitystä ja kasvua tukevan aloituksen lapsen koulupolulle
- Kunnassa on hyviä kokemuksia 0–2 luokkien alkuluokkatoiminnasta
- Vaikka lapsi on alkuluokkatoiminnassa, saa hän silti tarvittaessa täydentävää varhaiskasvatusta
- Lapsella on mahdollisuus edetä opinnoissaan yksilöllisesti omien edellytystensä mukaisesti
- Lapsella on mahdollisuus vertaisoppimiseen
- Lapsi saa useamman aikuisen tuen kasvulle ja kehittymiselleen
- Mahdollisuus eriyttää ja jakaa ryhmää pienempiin ryhmiin toiminnan ja lasten tarpeiden mukaisesti vaikuttaa positiivisesta lasten oppimiseen ja kehittymiseen
- Eri-ikäisten lasten oleminen samassa ryhmässä voi mahdollisesti lisätä kiusaamista. Ryhmässä on kuitenkin useampi aikuinen, joten mahdollinen kiusaaminen on helpompi havaita ja puuttua siihen

Perheen arjen sujuvuuden näkökulma

- Lapsi ja hänen perheensä tietävät jo esiopetuksen alkaessa lapsen koulupolun
- Alkuluokka tarjoaa joustavan, yksilöllistä kehitystä ja kasvua tukevan aloituksen lapsen koulupolulle
- Huoltajat saavat useamman kasvattajan tuen lapsen oppimisen ja kasvun edistämiseen
- Alkuluokkatoiminnan keskittäminen saattaa pidentää joidenkin lasten koulumatkoja. Lisäksi keskitetty alkuluokkatoiminta voi tarkoittaa sitä, että saman perheen lapsia pitää kuljettaa eri paikkoihin, jos perheen eskarilainen on eri yksikössä kuin alakoululainen

Alueiden elinvoima

- Jos koulun oppilasmäärä on pieni, alkuluokka yhdysluokkarakenteena mahdollistaa perusopetuksen järjestämisen pienemmälläkin oppilasmäärällä omassa lähikoulussa

Talousnäkökulma

- Alkuluokkatoiminnan käynnistyessä tarvitaan ensimmäisen toimintavuoden aikana lisäresurssia (= lisähenkilökuntaa), mutta toiminnan vakiinnuttua lisäresurssin tarve väistyy
- Pienemmissä yksiköissä alkuluokkatoiminta ei ole niin kustannustehokasta kuin isommissa yksiköissä, joissa toimintaa voidaan suunnitella ja toteuttaa paremmin resurssien tehokkaamman käytön kannalta

4. Hallinnolliset yhdistämiset varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa

Henkilöstön ja palveluiden järjestämisen näkökulma

- Yhtenäistää yksiköiden toimintakulttuuria. Toimiminen edellyttää yksiköiden välisen toiminnan yhteen hitsautumista (perusopetus ja varhaiskasvatus)
- Henkilöstön ja sijaisten käyttö on sujuvampaa, kun henkilökunta on tuttuja keskenään ja yksikön tarpeet ovat kaikkien tiedossa (varhaiskasvatus)
- Hallinnollisesti yhdistettyjen yksiköiden välillä voidaan joustaa tilatarpeiden vaatiessa, kun toisessa yksikössä on enemmän lapsia (varhaiskasvatus)
- Toimintatapa mahdollistaa joustavasti kokeilukulttuurin ja erikoistumisen (varhaiskasvatus)
- Myös yksiköiden toimipisteiden budjettien käyttö on yhtenäisempää (varhaiskasvatus)
- Virkarehtorilla on enemmän aikaa henkilökunnalle ja toiminnan kehittämiseen kuin luottamusrehtorilla, jolla on enemmän opetustunteja (perusopetus)

- Esimies ei ole yksikössä läsnä joka päivä. Tämä edellyttää yksiköiden apulais- ja vararehtoreilta enemmän vastuunottoa arjen käytännön järjestelyistä (perusopetus)
- Työyhteisön tuki laajenee ja syvenee: yksiköt voivat järjestää yhteisiä suunnittelu- ja kehittämispäiviä ja eri paikoissa työskentelevien varhaiskasvattajien/opettajien vertaistuki lisääntyy (varhaiskasvatus ja perusopetus)
- Saattaa johtaa tilanteeseen, jossa useamman toimipisteen johtaja ei tunne yksiköiden toimintaa ja tarpeita riittävästi

Lapsen hyvinvoinnin näkökulma

- Yhteistoiminta lisää tuttuutta: henkilökunta ja sijaiset ovat lapsille tuttuja (varhaiskasvatus)

Talousnäkökulma

- Käyttötaloudessa saadaan kustannussäästöjä, kun mm. kaikkia vakansseja ei tarvitse täyttää henkilön eläköityessä tai vaihtaessa työpaikkaa (varhaiskasvatus ja opetus)
- Yksiköiden väliset siirtymät vievät esimiesten aikaa ja aiheuttavat matkakustannuksia (varhaiskasvatus ja koulutus)

5. Kampusalueet: eri palveluiden kokoaminen lähelle toisiaan

Henkilöstön ja palveluiden järjestämisen näkökulma

- Henkilöstö tuntee toisensa ja voi saada tukea toisiltaan – ammatillinen yhteistyö mahdollistuu paremmin
- Päiväkotij- ja koulupäivän aikaiset siirtymät ovat kampuksella sujuvia
- Tilojen tarpeenmukainen käyttö: jos alle kouluikäisiä lapsia on enemmän kuin kouluikäisiä, voi kouluikäisten tiloja joustavasti ohjata alle kouluikäisille ja toisinpäin
- Kirjasto- ja nuorisopalvelujen toimintaa on helpompi tuoda koulujen ja varhaiskasvatuksen toiminnan yhteyteen
- Vapaa-ajan palvelut ovat helpommin kuntalaisten saavutettavissa

Lapsen hyvinvoinnin näkökulma

- Lapset tuntevat henkilökunnan ja muut lapset
- Joidenkin oppilaiden koulumatkat voivat pidentyä
- Kirjasto- ja nuorisopalvelut ovat helpommin oppilaiden saavutettavissa
- Monialaista harrastustoimintaa on mahdollista nivota entistä paremmin osaksi koulupäivää

Perheen arjen sujuvuuden näkökulma

- Lapset voidaan mahdollisesti kuljettaa samaan paikkaan: päiväkotij, koulu, iltapäiväkerho
- Joidenkin oppilaiden koulumatkat voivat pidentyä. Tämä saattaa lisätä perheen näkökulmasta kuljetustarvetta, kun lapsen itsenäinen kouluun kulkeminen voi hankaloitua

Alueiden elinvoima

- Palveluiden keskittäminen vähentää joidenkin alueiden palveluiden määrää. Etäisyydet palveluiden saavuttamiseksi kasvavat

Talousnäkökulma

- Erilaisten palveluiden koonti samalle kampusalueelle tai lähelle toisiaan tuo synergiaa ja taloudellista hyötyä esimerkiksi ruokahuollon järjestämisen, kuljetusten ja vakituisen henkilökunnan ja sijaisten sujuvan käytön vuoksi
- Tilojen tarpeenmukainen käyttö lisää tilojen käyttöä ja vähentää vajaakäyttöä: jos alle kouluikäisiä lapsia on enemmän kuin kouluikäisiä, voi kouluikäisten tiloja joustavasti ohjata alle kouluikäisille ja toisinpäin

6. Kunnallisen lukiokoulutuksen keskittäminen Kirkonkylään edullisemmalla vaihtoehdolla – Maaniittu-ratkaisu

Henkilöstön ja palveluiden järjestämisen näkökulma

- Lukiokoulutuksen keskittäminen Maaniittuun saattaa olla ainoa keino saada lukiokoulutus yhteen toimipisteeseen
- Yhden toimipisteen malli poistaa henkilökunnan siirtymät yksiköstä toiseen, mikä säästää aikaa ja määrärahoja
- Lukiokoulutuksen keskittyessä yhteen toimipisteeseen, opetushenkilöstön osaamista voidaan hyödyntää monipuolisemmin ja henkilöstön yhteenkuuluvuuden tunne lisääntyy
- Yhden toimipisteen mallissa oppilashuoltohenkilöstö on enemmän läsnä opiskelijoiden arjessa

Lapsen ja nuoren hyvinvoinnin näkökulma

- Joidenkin alakouluikäisten koulumatkat pitenevät
- Rajamäellä asuvien opiskelijoiden koulumatkat pitenevät
- Opiskelijoiden yhteenkuuluvuuden tunne lisääntyy
- Opiskelijoiden ei tarvitse siirtyä toimipisteestä toiseen opiskelemaan harvinaisempia kursseja, joita ei tarjota heidän toimipisteessään
- Opiskelijoilla on mahdollisuus valita kursseja aikaisempaa laajemmasta tarjonnasta

Perheen arjen sujuvuuden näkökulma

- Maaniittu-ratkaisu pidentäisi erityisesti Helsingintien pohjoispuolen/Raalantien varren asuinalueiden pienimpien koululaisten koulumatkaa. Ratkaisu saattaa lisätä kuljetuskustannuksia
- Ratkaisu saattaa lisätä perheen näkökulmasta kuljetustarvetta, kun lapsen itsenäinen kouluun kulkeminen voi hankaloitua

Alueiden elinvoima

- Saattaa vaikuttaa heikentävästi Raalantien varrella olevien asuinalueiden ja myös Kirkonkylän uuden Heinojan omakotitaloalueen houkuttelevuuteen
- Saattaa vaikuttaa heikentävästi Rajamäen houkuttelevuuteen

Talousnäkökulma

- Esitetyistä kunnallisen lukiokoulutuksen järjestämisen vaihtoehdoista, lukiokoulutuksen keskittäminen Maaniittuun on investointi- ja käyttökustannuksiltaan selvästi edullisin, siitäkin huolimatta, että lukiokoulutuksen keskittäminen Maaniittuun edellyttää lisärakentamista Lukkarin kouluun

- Juuri alakouluikäisten oppilaiden tarpeiden pohjalta peruskorjattuun rakennukseen joudutaan tekemään muutostöitä, jotta se sopii lukiolaisten tarpeisiin. Muutostyöt ovat kuitenkin maltillisia

Nurmijärvi

Nurmijärven kunta

Postiosoite: PL 37, 01901 Nurmijärvi

Katuosoite: Kunnanvirasto, Keskustie 2 b

Puhelin: (09) 250 021

kunta@nurmijarvi.fi

www.nurmijarvi.fi